

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdürü :
HASAN RASİM US
Basıldığı yer :
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

7

MART 1940
PERŞEMBE

Numara : 183 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

İngiliz kabinesi İtalya ile çıkan ihtilâfı görüştü

Hükûmet, ambargo kararını değiştirmiyor

Londra, 7 (A.A.) — Times gazetesinin diplomasi muharriri yazıyor:

Dün İngiltere kabinesi, İtalyaya gönderilen Alman kömürü üzerine vazolunan ambargo yüzünden hâdis olmuş olan vaziyeti müzakere etmiştir. Ancak İngilterenin itti-haz etmiş olduğu hattı harekette bir gûna tebeddül yapılmamasına karar vermiştir. Zira hangi memleketlere yapılmakta olursa olsun her türlü Alman ihracatına niha-

yet verilmesi matlûptur. İtalyanın protestosuna İngilterenin vermiş olduğu cevap, bu noktada gayet açık olacaktır, ancak Londra hükûmetinin İtalyan sanayii ile diğer memleketler sanayinin faaliyetlerini ihlâl etmek arzusunda olmadığını tasrih ve üçüncü devletlerin maruz kalmaları muhtemel müşkülâtın ve karşılaşabilecekleri mahzurların izale ve telâfi için imkân dairesinde mesai sarfedileceğini beyan edecektir.

Fin askerleri hücumla kalkıyor

Buz üzerinde müthiş bir muharebe!

Körfezdeki buzlar kırılınca Sovyet kayakçı
müfrezeleri ve tankları denize gömüldü

Sovyetler Finlândiyaya mü- tareke teklif ettiler

Helsinki, 7 (A.A.) — Rusların Viipuriye karşı yapmakta oldukları taarruzda görülen tevakkuf, salâhiyyetler mahafilde Sovyet yük sek kumandanlığının kuvvetlerini yeniden tahşit etmek ve bu kuvvetleri vaziyetin ilcaatına intibak ettirmek mecburiyetinde bulunmasına hamledilmektedir.

Aynı mahafil, Finlândiyalıların göstermiş oldukları mukavemetin Rus ordusunda çok büyük bir hayal inkisarına bais olmuş olduğunu beyan ve mezkûr ordu kumandanlığının Finlândiyalıları mukavemet kabiliyetlerini lâıyırı veçhile takdir edemiyerek istihfal etmiş bulunduğunu ilâve etmektedir.

Finlândiya körfezini kaplamış olan buzların üstü en müthiş muharebe sahnelerinden biri olmuştur. Buz üzerinde bu kadar geniş miyasta bir taarruzun nasıl olup ta yapılmış olduğu suale şayan görülmektedir.

Maamafih adalarla Viipuri körfezinin burunları arasındaki mesafenin pek kısa olduğunu unutmam

Fin kumandanlarından general Vallenius ve Sovyetler tarafından Finlândiyada yapılan taarruzları gösterir harita

mak lâzımdır. Şimdiye kadar görülmemiş bir kalınlıkta bulunan buzlar, Finlândiyalıların bombardımanları tesirile birçok noktalar da kırılıp parçalanmıştır. finin pek kısa olduğunu buzlar, Finlândiyalıların bombardımanları tesirile birçok noktalarda kırılıp parçalanmıştır.

Rusların kayakçı müfrezeleri ile zırhlı kazaklar ve tanklar sular i-

çinde kaybolmuşlardır. Kütle halinde yürüyüş yapan Ruslar, Finlândiya tayyareleri için mükemmel bir hedef teşkil ediyordu.

Ruslar, Viborg boyunun garp sahilinde işgal etmiş oldukları bütün noktalardan tardedilmişlerdir. birçok tank tahrip edilmiştir.

Sovyet - Fin harbine dair diğer telgraflar 3 üncü sayfamızdadır.

Millî Piyango

Bugün Ankarada çekilen piyangoda kazanan numaraları gösterir

Tam liste

2 inci sayfamızdadır.

İrlandalı tedhişçiler

Londrada bir garaji uçurmağa teşebbüs ettiler

Londra, 7 (A.A.) — Hııviyetleri meghul iki İrlandalı tedhişçi bir garaja telefona ederek ismini verdikleri bir caddede bir gözcinin nezareti altında olmaksızın bırakmış oldukları bir otomobilin tamiri için bir makinist gönderilmesini istemişler ve bu babda icap eden bazı malûmatı da vermişlerdir.

Makinist, tam otomobili hareket ettireceği sırada karbüratör ile temas haline getirilmiş olan bir bomba patlamıştır. Mucize kabildinden olarak otomobilin uğramış olduğu hasardan başka bir gûna hasar vukua gelmemiştir.

Yeni harp tekniği Ziyadar mermiler

Yazan: Ugo Maraldi

Majino ve Zigrit hatlarında harp alâmetlerine bilhassa geceleri rastlanmaktadır. İşıldaklar, her an harekete geçmek ihtimalinde bulunan düşman tayyarelerini veya diğer askeri faaliyetleri meydana çıkarmak için etrafı araştırırlar. Arada bir, havada patlayan ve paraşütlerine asılı olarak yavaş yavaş inen kuvvetli tenvir mermileri bir müddet gözleri kamaştıracak şekilde etrafı aydındırlar. Bir tayyare hücumu ihtiyar edildiği zaman ziya dar bir iz bırakarak havalara yükselen tayyare dafi mermilerini insan gözü kolayca takip edebilir ve isabet vaki olup olmadığını seyredebilir.

İLK İŞILDALAN

Harp meydanlarını tenvir etmek filiri çok eskidir. Fakat fen-

(Devamı 2 ncı sayfa)

Askerlik bahisleri

Yeni harp tekniği Ziyadar mermiler

(Baştarafı 1 inci sayfa)

ni şekilde harp sahalarının ten-
viri ancak 1843 den sonra imkân
tahiline girmiştir. Bu tarihte
Viyanalı J. Petzval harp ihtiyaç-
larını temin için ilk ışıldağı (pro-
jektör) keşfetmiştir. 1874 de F-
ransız ordusu ten kıtaatı binba-
-ılarından (A. Mang'in) ilk küre-
vi aynalı büyük cihazı keşfetti.
Ondan sonra yalnız parabolik
aynalar kullanılmaya başlandı.

Bugünkü tenvirat ise hususi
lamba vasıtasıyla temin edilmek-
tedir. Cihaz 50 - 90 volt arasında
bir ceryana ihtiyaç gösterir. Bu
güne kadar kullanılan ceryanın
azami kesafeti 300 amperi bul-
muştur.

Bugün kara ve denizde kulla-
nılan en kuvvetli tenvir cihazı
da bunlardır. Şimdiye kadar 120,
150 hattâ 200 santimlik aynalar
kullanılmıştır.

Kara ışıldağı karşı taraftaki
düşmanın gizli hareketlerini mey-
dana vurmamak, halle etmek ve niha-
yet bir hedefi döğmek için topçu-
ya yardım etmek içinde kullanı-
lır.

Harp meydanlarını veya milli
hudutları tayyareye karşı müda-
faa için kullanılan ışıldağlar çok
kuvvetli ve çok geçitlidirler.

Uzakten elektrikle idare edilip
yölgösterici mahiyette bulunan
lar dileyici cihazlara merbut
olarak hedefi araştırmak için mü-
teharrikler.

Yardımcı ışıldağlar ise bu oto-
matik ışıldağların tenvir sahasını
genişletmek ve bu suretle tayya-
reyi daha kolay meydana çıkar-
mak için kullanılırlar.

Fakat ne de olsa zulmetler için
de dolayan bir tayyareyi meyda-
na çıkarmak kullanılan ışıldağlar
ne kadar büyük ve pahalı olursa
olsun oldukça güç ve mahdut bir
fayda temin ettiğinden daha iktı-
sadî ve daha elverişli vasıtaların
icadı cihetine gidilmiştir.

TENİR MERMİLERİ

Daha harbiyümünde iken ten-
vir mermilerinden büyük mukyas-
ta istifade karanlıkta idi. Bu
mermiler gece karanlıkta, hedef-
leri veya karada veya denizde a-
teşe tutmak istenilen yerlerdeki
düşmanın daimi bir şekilde göre-
bilmeyi temin etmekte ve buna
mukabil ateş edilen mevki veya
gemiye göstermemekte idiler. Bu
mermiler tabii şarapnel gibi pat-
layıcı olup çok pahalıya malolan
hassas silâhlar. Zamanı ayar-
layan fitilli, saatli gibi nevileri
olup istenilen muayyen bir mesa-
feyi katettikten sonra boşlukta
infilâk ederler. İnfilâktan sonra
paraşüte bağlı birkaç tenvir cihazı
bütün o muntakayı göz alıcı bir
aydınlığa boğar. Bu cihazlar u-
mumiyetle infilâk anında yanma-
ğa başlayan beyaz Bengala ateşi
ile teviz edilirler. Paraşütlere
merbut olan bu ziyadar ateşler
30 - 40 saniye için etrafı kuvvet-
le aydınlatırlar. Orta çapta Ben-
gala'nın husule getirdiği ziya
birkaç milyon mumluktur. Muhtelî
devletlerin ordu ve donan-
malarında bu nevi tenvir mer-
milerinin küçük çaptakileri çok
kullanılmaktadır.

Merminin seyrini takip etmek
ve top ateşlerini buna göre tan-
zım etmek için (bilhassa tayya-
reler mevzuubas olduğu zaman)
bugün umumiyetle "izli mermi-
ler" kullanılmaktadır. Ateş eden
muntakaya yakın bulunan bir top-
çu, merminin boşlukta bıraktığı
iz sayesinde onun seyrini takip
ile top ateşinin istikametini ko-
layca tanzim edebilir. İz bırakan
tenvir mermileri, atış muntakasını
düşmana belli etmemek için an-
cak bir kaç yüz metre havalan-
dıktan sonra izini belli ettiği için
düşmanın ateş mevkiini keşfet-
mece güçtür.

Merminin deliklerinden çıkan
gazın bıraktığı dumanlı ve ışıklı
iz gece ve gündüz görülebilir. V-
bu suretle top ateşi kolayca tan-
zım edilir. Yalnız bu mermilerin

içinde bulunan pirit mahlutu,
seyir esnasında yanıp azaldığın-
dan mermi gittikçe hafifler, bu
yüzden sür'atı azalır. Ve tabiat-
le normal ağırlıktaki merminin
gizeceği münhanıyı çizmez. Bu
mahzurün önüne geçmek için bu-
tün atışların iz bırakm mermiler-
le yapılması lüzumu hasıl olur.

FOTOLEKTRİK HÜCRELİ
MERMİLER

Son harbin yeniliklerinden biri
de tayyarelere karşı fotoelektrik
hücreli mermilerin kullanılması-
dır. Manganizli bir halite ihtiva
eden bu mermiler seyir esnasın-
da, merminin etrafında bulunan
deliklerden ışıklı şuaalar neşreder-
ler. Bu ışıklar, seyir esnasında,
bir haile rastgeldikleri zaman
bunun bir düşman tayyaresi ol-
duğu anlaşılır. Bu mania ile kar-
şılaşan ışıık şuaı, mermi üzerine
akşedip satında bulunan bazı
elektrik vasıtaları içindeki foto-
elektrik hücreyi harekete getirir.

Fen adamlarının "elektrikli
göz" adını takdikları bu fotoelek-
trik hücre ışığının tesirile elekt-
rik neşreder. Husule gelen bu
elektrik ceryanı içindeki patla-
yıcı maddeyi ıstıl ettirip mermi-
yi infilâk ettirir.

Bu suretle, evvelden ayarlan-
mış olan yükseklikte patlayacak
yerde ancak tayyarenin yakını-
na varduktan sonra patlaması
temin edilmiş olan bu mermilerin
isabet dereceleri çok büyük nis-
bette varmış olur. Bu mermi,
seyir esnasında bir hedefe rast-
madığı takdirde, içindeki piritli
mahlut bittikten sonra kendi
kendine infilâk eder. Bu da dai-
ma mermi havada iken vuku bu-
lur. Bu suretle onun yere düşüp
bir zarar ıka etmesinin önüne
geçilmiş olunur.

Bu mermiler işveçteki meşhur
Bofors silâh fabrikalarının bir e-
seri icadıdır.

Nakleden: M. E.

Afroditten çıkan
sanat meselesi
YARIN HABER'de

ÖĞLE VE
AKŞAM gazetelerinde
gördüklerimiz!

Haber SON HAVADİLER
AKŞAM POSTASI

Hasan Kumçayı, şeker fiyatlarına zam yapılırken piyasada vu-
kua gelen karışıklığı mevzuubas ederek zamdan evvel şeker şirketi-
nin toptancılar elindeki stokları tesbit etmesi icap ederken bunun ya-
pılmadığını kayıtlı ve bu karışıklık manzarasının bundan sonra alma-
cak tedbirlerde bir ders olarak hatırla tutulmasını işaret eylemek-
tedir.

HAZİRAN 1939
BAKIM KULAK
HAKKIN DİLİ

"Hergün" stununda, İstanbulun 800 bin nüfusunu korumak için
her biri beşer yüz kişilik 1600 tane sığmak yapmak icap ettiği ve bu-
nun beherine 20 bin lira hesabla 32 milyon liralık bir iş olduğu kay-
dedilerek bunu belediyenin başarmasına imkân olmadığı ve belediye-
nin şimdilik gebri mümkün olduğu kadar ahşap mahallelerden kur-
tarmağa ve muhtelif semtlerde meydanlar açmağa çalışması, imar ha-
reketlerini de durdurmanası lüzumu tebariz ettirilmiştir.

AKŞAM

"Dikkatler" sütununda şöyle denilmektedir:
"Devlet, beynelmilel ve iktisadî ahval icabı, şekerin on kuruş art-
tırmak mecburiyetinde kaldı. Diyecek bir şey yok. Fakat şeker ço-
cukların başlıca gıdası olduğuna göre, fakir ailelerin yavrularına istis-
nâ şekilde ucuz şeker dağıtmak kabil olamaz mı? Bunun imkânları a-

DEN SONRA GELEN Haberler

Millî Piyango

Bugün Ankarada çekilen piyangoda
kazanar numaralar

Tam liste

100.000 lira kazanan

6486

25.000 lira kazanan

23054

15.000 lira kazanan

9475

12.000 lira kaaznan

39533

10.000 lira kazanan

453

5.000 lira kazananlar

5424 16200

3.000 lira kazananlar

12639 12931 35152 46132 4217

2.000 lira kazananlar

15274 19168 22781 37416 41784

42966 45172 48582

1.000 lira kazananlar

3592 4402 5920 8474 8676

8739 11590 13988 14359 14490

16428 16867 17140 21535 21760

25586 28127 28355 28992 31157

32220 32449 34398 35411 35793

36202 38805 47648 47777 48626

100 lira kazananlar

100 lira kazanan numaralar

395 1416 2190 3846 4637

5168 5315 5345 5349 5383

5479 5559 5817 6082 6171

6208 6289 6625 6708 7982

8022 8632 8999 9400 9983

10206 10216 10389 10482 10882

11188 11419 11431 11588 11816

11868 12091 12240 12708 13055

13494 13714 14319 14713 14989

15031 15664 15965 16613 16759

17621 18127 18298 18465 19063

19154 19480 20165 20383 20636

21420 21532

27298 27361 27709 27988 27998

28179 28273 28812 29269 29898

30099 30249 30856 31660 31743

31843 33581 33614 33785 33876

34348 34712 35041 35577 35582

35690 36156 37030 37311 37563

37793 37887 37942 38048 38179

32515 32717 33574 21634 21834

22062 22784 23188 23545 24165

24431 24498 24791 25290 25618

25766 25818 25987 2 085 27163

27265 47131 47240 47616 48167

48199 48321 48387 48646 48885

49241 48908 38525 38623 38826

39093 39172 39903 40687 41317

41355 41470 41841 43043 43178

43893 43956 43980 43985 44306

44708 45546

50 lira kazananlar

526 558 591 642 765

817 915 10024 10058 10120

10129 10122 10203 10252 10269

10359 10399 10513 10526 10555

10681 10776 10892 10951 11028

11089 11102 11165 11185

548 907 7092 73771 7579 7677

7678 7824 7852 7870 7904 7987

8272 8494 8544 8717 8719 8982

9279 9317 9394 9416 9446 9941

4228 4342 4469 4679 4557 4576

4857 4841 4922 5061 5067 5187

5269 5288 5568 5768 5807 5980

5998 6076 6197 6245 6274 1828

1882 1927 1985 2125 2217 2425

2658 2671 2779 2788 2842 2011

227 2215 2218 2286 2252 2455 2477

2812 2752 2758 2927 125 216

268 321 322 402 485 492

1078 793 875 895 826 981

1027 1108 1273 1295 1299 1404

1492 1802 16477 16212 16311 16078

11192 11277 11404 11412 11426

11435 11534 11585 11619 11813

11919 11945 11951 12075 12104

12245 12255 12440 12658 12504

12529 12575 12656 12689 12778

12796 12806 12889 12896 13029

13115 13151 13236 13254 13323

13371 13432 13493 13837 13952

13979 13999 14027 14056 14161

14194 14241 14352 14556 14607

14730 15170 15187 15498 15665

15750 15806 16075

Nevyorklu bir Profesör

72 yaşından sonra Sor-
bonda talebelik ediyor

Sorbon darslûfûnunda Fransız
medeniyeti derslerine, harbe rağ-
men bugün de on dört millet-
ten talebe devam etmektedir. Bun-
ların içinde de anfiatratın birinci
sırasında gözlerine altın gözlükler
takan ve karnile kıızı arasında o-
turan ihtiyar bir zat görülmekte-
dir.

Bu zat, Nevyorklu bir avukat-
tır. Bütün hayatınıca Fransada tah-
sil edememiş olmanın büyük bir
teessüf duyulmuştur. Ve ancak 72
yaşında bu hayalini tahakkuk et-
tirebilmiştir. Yazıhanesini satmış,
parasını bankaya verleşmiştir ve
nihayet serbest kalmış ve harbin
çıkması olmasına rağmen bir İtal-
yan vapur ile Fransaya gelerek Pa-
rista talebe olmuştur.

Kullanmadığı bir talebe beresi
almıştır. Bu bere otelindeki oda-
sında bulunan saatın tepesine ge-
dirilmiştir.

Fikriyat tarihi ve edebiyat
derslerinde onun kadar dikkatli
bir ikinci talebe yoktur.

Onun arkasında Amerikanın
Sensir mektebi olan West Point
mektebinden gelen beş atlet yapı-
lı delikanlı oturmaktadır. Bundan
başka ve Çinli kız talebe bir fran-
k, bir Türk, bir kaç Skandinav-
yalı ve Romanyalı talebeler de
bu derslere devam etmekte bulu-

"Kraliçe Elizabet,, Dünyanın en büyük Trans- atlantığı Nevyorka gitti

Nevyork, 7 (A.A.) — Dünyanın en büyük gemisi olan Kûlin Eli-
zabet transatlantığı, gizli tutulmuş olan bir seyahatten sonra 7 mart
saat 9.30 da Nevyork limanına vasıl olacaktı. Kûlin Elizabet, harbin
başlangıcındanberi günde birer dolar tediye ederek rıhtımda bulun-
makta olan Kûlin Mari ve Normandinin karşısında yer alacaktır.

Kûlin Elizabet transatlantığı, 26 şubatta İskoçyada kâin Clyde-
bank tezgâhlarından ayrılmıştır.

50 polis memuru ile süvari polisler, vapurun yanaşacağı rıhtım
civarında devriye gezmektedir. Halkın buralara yaklaşmasına müsa-
ade edilmeyecektir.

Almanyadaki Fransız spikerleri idama mahkûm

Paris, 7 (A.A.) — Askerî mahkeme, memleketlerine ihanet et-
miş olmakla itham edilen Alman radyolarındaki Fransız spikerleri
Ferdonnet ile Obrecht'i gıyaben idama mahkûm etmiştir.

İtalyada bir bomba fabrikasında infilâk

Brescia, 7 (A.A.) — Brescia yakınında kâin bir el bombası fab-
rikasında, esbabı henüz bilinmemiş olan bir infilâk vuku gel-
miştir. Fabrika, kısmen harap olmuştur. 6 kişi ölmüş, 9 kişi yara-
lanmıştır.

Mareşal Göring Yugoslav nazirile görüştü

Berlin, 7 (A.A.) — Göring, Yugoslav ticaret nazırı Andersyl
kabul etmiştir.

Belçikada yakalanan komünistler

Brüksel, 7 (A.A.) — Namur muntakasındaki komünist mahafi-
linde yapılan araştırmalar esnasında bir çok beyanname ve risaleler
müsadere edilmiştir. Ganddaki adliye makamatı, fesat telkin eden
risaleleri dağıtan komünist propagandacıların tevkifine başlamıştır.

İtalyanın yeni Sofya elçisi

Sofya, 7 (A.A.) — İtalyanın yeni Sofya sefiri Kont Massimo
Magistrati, dün buraya gelmiş ve istasyonda protokol sefi ile Alman
sefiri ve diğer birçok zevat tarafından karşılanmıştır.

Fransız - İtalyan ticaret anlaşması

Paris, 7 (A.A.) — Ticaret nezareti, muhtelî Fransız - İtalyan
ticari mübadeleler komisyonunun iki memleket arasındaki mübadele-
lerin plânlarını tesbit etmek üzere dün Pariste toplanmış olduğunu
bildirmektedir. İtalyan heyetinin reisi Ayandan Giannini ile Fransız
heyeti reisi Alfhand, aktedilmiş itilâfların metinlerini parafe etmiş-
lerdir.

30 sene evvel otelde unutulan cüzdan

Kopenhagda bir otele inmiş o-
lan Amerikalı bir sanayici bu ote-
le gelişinden pek kısa bir zaman
sonra diğer bir otel müdürü tara-
fından ziyaret edilmiştir.

İhtiyar bir adam olan bu müdür
Amerikalıya içi dolu bir portföy
vererek:

— Bu portföyü size verebildi-
ğimden dolayı çok bahtiyarım
demıştır. Bu portföyü Kopenha-
gı son ziyaret ettiğiniz vakit benim
otelimde unutmuşunuz!

İhtiyar sanayici:

— Yanılıyorsunuz mösyö de-

miştir. Bu portföy benim olamaz.
Çünkü ben en son defa olarak
Kopenhaga bundan otuz sene ev-
vel gelmişim.

Diye cevap vermiştir. O zaman
ihtiyar otel müdürü:

— Evet, demıştır. Doğru söyü-
yorsunuz. Siz de bu portföyü bun-
dan otuz sene evvel benim otelim-
de unutmuşunuz.

Diye mukabele etmiş ve Ameri-
kalı sanayicinin kaybetliğini artık
hatırlayamadığı dolu bir portföyü
onun eline bırakarak otelden çık-
mış gitmiştir.

Hitler'le İKİ SENE

Yazan:

Nevil Henderson

İngilterenin en son Berlin sefiri

Büyük İngiliz diplomatının yazdığı, siyasi vesikaları icmal eden
bir yazı değildir. Hitler, Göring, Ribentrop, Gübels, Himmler ile
Almanyayı nasıl idare ettiklerini; Ruhr, Avusturya, Çekoslovakya,
Lehistan içinde perde arkasında oynanan sahneleri bütün hakika-
tiyle dünyaya anlatan bir hatıralar silsilesidir.

İngilterenin son Berlin sefiri Nevil Hen-
derson'un hatıralarını birkaç güne kadar
gazetemizde okuyacaksınız.

KADARGELEN Haberler

Sovyetler mütareke teklif etmişler!

BİR KAC SATIRLA HADİSELER

Dahilce:

* Şahiye vekili Hulûsi Alataş dün Bakırköyüne giderek Emrazı asabiye ve akciye hastanesini ziyaret etmiş bütün kovuşları gezerek hastaların vaziyetlerini tetkik etmiş ve hastanenin ihtiyaçları üzerinde profesör Maşhar Omandan izahat almıştır.

Vekil, bilhassa Emrazı akciye hastanesinin yatak adedinin azlığı üzerinde durmuş ve gerek bu gerek diğer ihtiyaçların temini hususunda tedbirler alınacağını bildirmiştir. Emrazı akciye hastanesi yeni pavilyonlar ile ailevi suretlerle genişletilecektir.

Vekil Haydarpaşa hastanesi ile Heybeli sanatoryumunun da genişletilmesi için yeni pavilyonların inşaatı ile edildiklerini fakat bazı malmemlemin fıkadanından dolayı inşaatın süratle ilerleyemediğini söylemiştir.

Vekil dün akşamki trenle Ankara'ya avdet etmiştir.

* Kanaat notu veya yazılı yoklama devrelerinden sonra, okullarda talebe dinlenme fırsatı verilmek üzere, yapılmakta olan tatil, ikinci not devresi için orta okullarda ilâhilerde ve birinci, ikinci derecede orta ilâhilerde okullarında 21 mart perşembe sabahından 26 mart salı akşamına, ilk okullarında öğretmen okullarında 2 nisan salı sabahından 7 nisan pazar akşamına kadar tatil edilmiş kararlaştırılmış ve Maarif vekillikince meazir ve okul müdürlüklerine icap eden tebligat yapılmıştır.

* İktisadî bir iki senelik vergileri biriktirmiş olan mülakıfat sahipleri, bu göğaldığı görülmüş ve belediye bu suretle bakmaya kalmış ve halen tahsilat kanunî imkân mevcut bulunmaz 12 milyon liranın tahsilatı tebebbüs etmiştir. Bunun için imtihanla belediye muhasebesine 60 memur atılmıştır. Bu memurlar son zamanlarda sıkı bir tahsil faaliyetine girişmişlerdir. Biriken vergilerini toptan vermeyecek vaziyette olan bir kısım mülakıfat sahipleri müktil vaziyette düşmüşlerdir. Bu sıkı takibe rağmen tahmin edilen 12 milyon liranın tamamının tahsilatı imkân görülemedi.

* Söğüşer tatil mühasibetile Mısra girmiş olan Üniversite rektörü Cemil Hünel geyrimize dönmüştür.

* Serbest piyasada altın fiyatları gümüş kadar memleketimizde görülmemiş bir seviyeye yükselmiştir. Merkez bankasının altın fiyatı 975 kuruş olmasına rağmen dün piyasada 1910 kuruştan almış, 1925 kuruştan satmıştır. Alakadılar yükselmiş, 8 tedenberi altına düşkün olan halkın son zamanlarda bilhassa altın bilesiğe gösterdiği rağbetten ileri geldiği kanaatinde idirler.

* Zabta geyrin muhtelif yerlerinde ve bu arada Galata kahvelerinde bir araştırmaya yapmış ve Bahaeddin, Hüsneddin, Arap Himmet, Şefik, Çolak Ahmet ve Cevat adlarında altı zor bir kaçakçıyı yakalamıştır. Erolin ve esrar satan bu adamların üstlerinde de muhtelif miktarlarda eroin ve esrar bulunmuştur.

* Lise ve yüksek tahsil gençlerini Avrupa dillerinde tercümeye alıştırarak için Maarif vekâletince müsabakalar tertibi ve bir tercüme mecmuası neşri kararlaştırılmıştır.

Mecmuanın her nüshasında tercümeye ait esaslı bibliyografik malumat bulunacaktır. Mecmuanın gayesi bu mevzulardaki ciddi ve objektif yazımları bizde ümitist kültür hareketinin doğup beslenmesine ve Türk irfanının bu kaynaklardan gıdalı olup kuvvetlenmesine hizmet etmektir.

Tercüme bürosu öntümündeki iki ay zarfında bu esaslar dahilinde çalışarak ve meclisimizin kültür sahasındaki kıymet sahiplerinden istifade ederek mecmuamın ilk nüshasının neşrinin temin edecektir.

* Şöhr Rıfat oğlu Kemal'in idaresindeki 4032 numaralı kamyon Edirnekapıdan Beyazıt doğru giderken Patente 73 yaşında Mehmet Bayraktar isiminde bir adamı ezmiş; ağır surette yaralamıştır. Mehmet hastaneye kaldırılmış, şoför yakalanarak tahliyata bağlanmıştır.

* Galata rıhtımında bağı duran Dumlupınar vapurunda dün akşam bir posta hamalının ölümlü eticele. nen feci bir kaza olmuştur.

Vapura posta paketleri yüklenirken anbar vinçli Mazara denilen di-

Stalin'in Şartları:

1 — Kareli berzahının, Ladoga gölünün Rusya'ya verilmesi. 2 — Hangoda üssübahri. 3 — Petsamo mntakasında arazi.

Fin hükümeti mütarekeyi kabul etse bile

Fin ordusu mukavemette bulunacak

Nevyork 7 (A.A.) — Nevyork Times gazetesinin Stokholm muhabiri yazıyor:

Salâhiyyetler menbalardan öğrenildiğine göre Finlandiya harbine nihayet vermek için Sovyet Rusyanın serdetmiş olduğu teklifler, İsveç hükümeti vasıtasıyla Helsinki hükümetine tevdi edilmiş olup halen tetkik edilmektedir.

İyi malûmat almakta olan mahallide birkaç gün sonra bir mütareke yapılabileceği tahmin olunmaktadır. Bazı kimseler, Finlandiya hükümetinin çok ağır şartları kabulde temayül göstermesi halinde Finlandiya ordusunun mukavemette bulunacağı mülahazasına varılmaktadır.

İyi bir menbadan alınan haberlere göre Stalin, bütün Kareli berzahının, Sortavala ve Viborg dahil olmak üzere Ladoga gölünün Rusya'ya ilhakını Hangoda bir üssübahri ve Petsamo mntakasında bir parça arazi istemektedir.

HARP VAZİYETİ

Londra, 7 — Finlandiyadan gelen haberlere göre, Sovyetler VI. borge körfesinde buz üzerinde taarruza geçmişlerdir. Taarruz 20 kilometre genişlikte bir cephe üzerinde vukubulmuştur. Ruslar ancak iki noktada tutunmağa muvaffak olmuştur. Bu küçük muvaffakiyete hiç bir ehemmiyet verilmiyor. Çünkü, Rusların oradaki mevzileri açıktır ve daha ziyade ilerleyemeyeceklerdir.

Dün öğleden sonra Sovyetler VI. borge körfesinin garp sahilinde yerleşmeğe uğramışlardır. Bunun için Sovyetler, topçu ve hava kuvvetlerinin de yardımıyla, Finlandiyalıların elinde bulunan adalara ve müstahkem burunlara müteaddit hücumlar yapmışlardır.

Rusların Viborg önünde uğradıkları zararı rağmen vaziyet pek olararak kalmaktadır.

Kareli berzahında muharebeler siddetli surette devam etmiş ve Finlandiyalılar nihayet, Viborg

reklere takılmış ve bunun neticesinde demir yağ kapaklarından biri yerinden çıkarak 15 metre derinliğinde ki anbara düşmüştür. Demir kapak anbarın dibinde çalınmakta olan posta hamallarındın Vellin başına isabet etmiş ve zavalının başı ortadan ilkiye yarılmıştır. İfade veremeyecek derecede baygın bir halde Beyoğlu hastanesine kaldırılan Veli bir müddet sonra ölmüştür. Kaza hakkında tahkikat yapılmaktadır.

Haricte:

* Yeni Bulgar hariciye nazırı Ivan Popov, Bulgar gazetecileri cemiyeti tarafından gerefine verilen ziyafette demıştir ki:

— Hükümet istikbalde de samimi barış, iyi komşuluk ve bitaraflık siyaseti takip edecek ve bu suretle devlet reisainin kararını ve Bulgar milletinin arzusunı yapmış olacaktır. Takip edilecek yol gizlidir. Belki de uzun ve çetin olacak olan bu yolu kat için birlik, insicam ve ısrıhat elzem olacaktır. Zira bunlar bize haricte de en iyi istikbalde layık olan millete itimat ve hürmet kazandıracaktır.

* Mavrayı Erdün Emiri Abdullah bir İngiliz gazetesine verdiği beyanatta, bugünkü hürriyet harbinde Arapların müttifidlerle beraber olduğunu söylemiştir.

köfezinden Vuoksiye kadar olan mntakada bütün hücumları taretmişlerdir.

Günün en sansasyonel vakası: Sovyet kayaker taburunun harekete geçmesi teşkil etmiştir. Bu tabur Hogland adasında kalarak Virolahtie önünde Fredrichshamm'a hücum etmiştir. Sovyetlerin bu kayaker kafillesi Finlandiya tayyarelerinin bombardmanı ile durdurulmuştur.

Sovyet kayaker taburu top çeken hafif tankların da müzaharetile büyük kollar 'alinde taarruz etmişlerdi. Hakiki bir muharebe cereyan etmemiştir. Finlandiyalılar, düşman kollarını bombardman etme ile iktifa etmişlerdir. Finlandiyalılar bu atışı sayan dikkat bir isabetle yapmış ve kızlordu kolları içinde, atıkları obüslerle büyük boşluklar vücutte getirmişlerdir.

Diğer taraftan sabit bataryaların da açtıkları baraj ateşle Rus motorlu kıtaatın ilerlemesine mani olmuştur.

Kuhmo bölgesinde Ruslar bir hücum teşebbüsü esnasında 500 ölü vermişlerdir.

Bir Holanda vapuru

İngiliz tayyaresinin mitralyöz ateşi ile mayna çarpmaktan kurtuldu

Londra, 7 — Stansidam adındaki büyük Holanda vapuru gimal denizinde yoluna devam ederken üzerinde uçan bir İngiliz tayyaresi vapurun bir mayna doğru ilerlediğini görmüştür. Tayyare derhal vapuru yolunu değiştirmesini işaret le bildirmiştir. Fakat vapur bu igracti de anlamamıştır.

Bunun üzerine İngiliz tayyaresi vapurun önüne doğru mitralyöz ateşi açmıştır. Bu ateş üzerine vapur durmuş ve mesale aramıştır. Stansidam daha bir iki dakika yoluna devam etseydi mayna çarpmak ve büyük bir kaza olacaktı.

TAYYARE MUHAREBELERİ FİLME ALINIYOR

Londra, 7 — İngiliz tayyareleri hava muharebelerinin bütün safhalarını filme alan bir nevi sinema aleti kullanmağa başlamışlardır. Mitralyöz isleyince bu alet de harekete gelmektedir. Çekilen film düşman tayyarelerinin hareketi ve hava muharebesi hakkında yeni pilotlara iyi fikir vermektedir.

KABAHAT ALMANLARDA DEĞİLMİŞ

Berlin, (A.A.) — Birçok bitaraf gazetelerin Alman tayyareleri aleyhindeki ithamları münasebetile resmen beyan edildiğine göre, şimal denizi üzerinde uçan Alman tayyarelerinin bir düşman harp gemisi refakatinde sefer etmekte olan bitaraf bir geminin bu harp gemisinin himayesini mi talep etmiş olduğunu, yoksa bu harp gemisi tarafından cehren bir kontrol limanına mı sevkedilmekte bulunduğunu tayin etmelerine imkân yoktur.

Tayyarelerin yapabilecekleri şey

Romen Kral Sarayında MÜHİM BİR TOPLANTI Romanyanın siyasi iktisadi vaziyeti görüşüldü

Bükreş, 7 — Bu gece sarayda kralın reisliği altında bir meclis toplanmıştır. Toplantıda hanedan ve hükümet erkânı bulunmuş, siyasi, iktisadi ve mali vaziyet görüşülmüştür.

İngiliz heyeti

Bükreş, 7 — Romanyanın Londra safiri Bükreşe gelmiştir. Sefir bir mesajı hâmil bulunmaktadır. Yakında ticarî müzakereler için bir İngiliz heyetinin Bükreşe gelmesi bekleniyor.

İtalyada İngiltere aleyhine nümayiş Floransalı talebeler, İtalyan kömür varurlarının tevkitini protesto ettiler

Londra, 7 — Alman kömürü yüklü İtalyan vapurlarının İngiliz kontrol limanlarına götürülmesine devam olunuyor. Bu şekilde tevkiif olunan İtalyan vapurları dokuzı bulunmuştur.

İngiltere, İtalyanın protesto notasına gelecek hafta cevap verecektir. Cevapta geçen harpte de bu tarzda tedbirler ittihaz edildiğini ve İtalyanın da bunun tatbikine iştirak ettiği bildirilecektir.

Nümayiş teşebbüsü

Roma, 7 (A.A.) — Bugün Floransada, üniversite talebesinden bir grup İtalyan kömür vapurlarının İngilizler tarafından tevkiifini protesto için İngiliz konsoloshanesi önünde nümayişlere teşebbüs etmiştir.

Polis, bu nümayişe mani olmuş talebe Faşist marşları söyleyerek dağılmıştır.

Amerikan gazetesine göre

Nevyork, 7 — Nevyork Post gazetesini İtalyan vapurlarının tevkiifi hakkında diyor ki: "İtalya-

No. 46 Yazan: Orhan Rahmi Gökçe

— Anne, baba, abla!.. Benim dünyaya gelişimde hiç kimse bana sormadı. Ben dünyaya sizin aşkınızla ve bilmiyerek geldim. Bugün, muayyen bir isimden, resmi ve şer'i bir ana ve babadan mahrumum. Hattâ nüfusta bile adım yoktur.

Doğan konuşurken, her üçü de susmuşlardı. Çünkü o, haklı idi. Doğan, sözüne şöyle devam etmişti:

— Bugün ben, her ne olursam olayım, bir hiçten başka bir şey değilim. Beni dünyaya getirirken bana sormadınız. Fakat bugün, siz sormasanız bile ben söyleyeceğim:

Bundan sonra süreceğim hayatı, rica ederim karışmayınız.

Safiye Sultan, bu sözlerle heyecana kapılmış ve derhal ayağa kalkmıştı:

— Hayır -diye bağırması - bu kadarına müsaade edemem.

Doğan Bey birdenbire başını çevirmiş ve kız kardeşine bakmıştı:

— Fakat ne hakla?

— Nehakla mı? Birincisi kar-

deşin ve ablan olarak... İkincisi de bir Sultan olarak.

Doğan, omuzlarını silkmişti:

— Sultanlık... Evet, sizin için fevkalâde bir şey.. Bugün muhakak ki, bir Sultan olmakla bahtıyarsınız. Fakat beni, kocanız bile, onun mevkii bile alâkadar etmez abla!.. Ben bugün, hiç bir devletin tâbiyyetinde değilim. Benim sultanım, benim milletim yoktur.

Bu söz, Şemsi paşaya dokunmuştu:

— Yok, o kadar ileri gitme oğull. Milletın vardır ve sen bir Türküsün.

— Evet baba, hem Türküm, hem Müslümanım Elhamdülillâh. Ona hiç şüphem yok.. Fakat Türk milletinin yığını içinde yaşamak şeref ve kudretine sahip değilim, anlıyor musun?.. Benim, bir macera mahsulü olduğumu bilseler, halk beni tükürükle boğardı.. Bu sözlerimle sizi de biraz incitiyorum. Fakat emin olun, tariz etmiyorum, onları karıştırmayı hatırıma getirmedim.. Yalnız ablama cevap vermek istedim. Benim karşımda bir sultan olarak konuşmamalıdır ve konuşamaz, Çünkü benim sultanım, kendimdir. Onun kulu da gene benim.. Yani ben, ilelebet yapayalnız kalmaya ve meçhul olarak yaşamaya mahkûmum.. Hiç bir kuvvet, hiçbir ikbal ve saadet, beni bu insan topluluğunun arasına atamaz..

Doğan bunları söylerken, annesi ağır ağır, gözyaşı döktüyordu. Safiye Sultan başını eğmişti. Babası da bu küçük evin alçak penceresinden dışardaki denize bakiyordu.

Ev balatta idi. Onu, bir Yahudi mahallesinde yaşatmayı daha doğru görmüşlerdi. Çünkü onlar bu gibi esrara karışmaz, onları araştırmı incelemekten, vakıf olarsa bile başkalarına açmaktan korkarlardı. Ev, harici manzarası ile çok küçük, lâletayın bir fakir evi gibi gözüküyordu. Fakat arkasındaki bahçenin içinde mükemmel bir köşk vardı. Babası ve annesi buraya bilhassa gecele, ri, hem de kıyafet değiştirerek gelirlerdi.

Nihayet, gene Safiye Sultan söze atılmıştı:

— Peki Doğan, daha fazla söz söyleme! Çünkü nihayet benim gururumla oynuyorsun.

Doğan sert sert başını silktili:

— Hayır, siz dalkavukluğa alışmışsınız. Huzurunuzda herkes eğiliyor. Emrinizle insanlar boğuluyor ve asılıyor, bir işaretiyle muharebeler açılıyor da, benim gibi, tek başına bir insan, size kafa tutuyor, daha doğrusu hakkını arıyor ve hakikati söylüyor, diye hazmedemiyorsunuz. Mesele bundan ibaret..

Safiye Sultan, hiddetini zorla zaptetti. Çünkü karşısında duran genç ve güzel erkek gibi bir kardeş malik olmanın mesut ve mağrurdu. Hem de, politikalar idare etmiş bir kadın olarak:

— Bir gün, bana lâzım olmyarağı, onu fevkalâde bir işin başına getirmeyeceğim ne malûm?

Diye düşünüyordu.

— Peki dedi- Dolan, söyle bakalım, ne istiyorsun, nasıl bir hayat sürmek fikrindedin?

— Tam, asıl mesele işte buradadır. Fakat bu meseleyi ben, dün gece istediğinden çok iyi şekilde bir karara bağlamış bulunuyorum.

— Ne gili?

(Devamı var)

DAHİLDE

Vekâletler bütçelerinde yapılan tasarruflar

Ankaradan alınan malûmata göre, gümrük varidatının Avrupadaki harp halı dolayısıyla noksanlığı yüzünden hasıl olan bütçe açığını kapamak üzere vekâletler bütçelerinde yapılan tasarruflarla 10.300.000 lira kadar bir para temin edilmiştir. Mütebaki kısım, vergilere zam suretinde edilecektir. Yeni zamların halkı mülkün merbeste müteessir etmeyecek şekilde yapılmasına itina gösterilmektedir. Henüz bu husustaki tasavvurlar nihai ve katı bir şekli almamıştır.

Alkollü içkilere, nakliyat resmine, hava kuvvetlerine yardım vergisine olduğu gibi tütün ve bazı temaza yerlerinden alınan rüsum da zamlar yapılacağı söylenmektedir. Bununla beraber, bu hususta şimdilik katı bir şey söylemek kabli değildir.

kilde yapılmasına itina gösterilmektedir. Henüz bu husustaki tasavvurlar nihai ve katı bir şekli almamıştır.

bitaraf geminin bir düşman harp gemisi refakatinde sefer etmekte olduğunu müşahade ve tebyin etmektedir. Bir kontrol limanına doğru sevkedilmekte olan bitaraf bir geminin bir düşman harp gemisinin refakatinde sefer yapmak-

ta telâkki edilerek bu itibarla bey-nelmilel kavaide tevfiikan kendisine taarruz edilmesinden mütevellit memuniyet bu gemiyi arzusu hilâfına bir düşman limanına gitmeğe icbar eden hasım tarafa racidir.

Nebraska tıbbi adlısı nasıl çalışır?

Amerika Birleşik devletlerinin, Nebraska'ya kurban göndirenler, tam sıhhatte iken ani bir surette ölenleri ölünün bulunduğu mntakanın polis komiserliği hâdisenin vukubulduğu saati, mahalli ve hangi şerait dahilinde vukubulduğunu derhal tıbbi adlıya bildirmeye mecburdur.

Nebraska'ya ghrinde, senelik ölüm vakaları 75.000 dir.

Şunu unutmamalı ki, 75.000 nüfuslu sayısız şehirler vardır; demek oluyor ki, Nebraska'ya her sene ufak bir şehir yok olup gitmektedir.

Ölümlerin 16.000 i her sene morgu ziyaret eder.

Tıbbi adlının vazifesi, bizzat ölümleri dikkatli bir muayeneden geçirmek, tahkikat bitmeden, hiç bir kimse şüpheli bir ölüye veya kaza kurbanına elini süremez.

Tıbbi adlı, ölümün ne şekilde vukubulduğunu anlamaya çalışır.

Otomobil kazasında ölen yayanın sarhoş olup olmadığını, kabanın hatlinin kim olduğunu, velhasıl her şeyi tesbitle mükelleftir. Ceset uzun muayenelerden geçer, mikroskoplarla tetkik olunur, üzerinde parmak izleri aranır, tırnakların arasında kan olup olmadığı ve bunun gibi daha bir çok incelemeler yapılır.

Morg, tetkikatını tesbit eden raporunu polise bildirir ve vazifesini bu suretle bitirmiş olur.

1938 senesinde, hamam dairelerinde 8 Nebraska'ya boğulmuş ve 1300 kişiden fazlası düşmüş suretile ölmüştür. 294 cinayet (1927 senesinden 56 tane eksik). Çocuk düşürmek isteyen 70 kadın, nakliye kazaları neticesinde 1000; yanarak 200; yıldırma üç, güneş çarpmasından 11 kişi ölmüş ve kazadan 700 kişi, zehirlenmiştir. İntihar neticesinde ölen erkekler, kadınlardan iki misli fazlaydı.

Kadınların ekseriyeti, yüksek binalardan atlamak suretile intihar etmişlerdir. Diğerleri, silah, zehir kullanmışlar ve bilek damarlarını

Nebraska tıbbi adlısı müdürü doktor profesör Gonzales da iki sertabı bulunur ve senede aldıkları para 5.000 dolar, (bizim paramızla 6250 lira). Morg müdürü ise (Dr. Gonzales) senede 8.000 dolar almaktadır. 10.000 Türk lirası. Doktor Gonzales bugün 61 yaşındadır ve 1918 senesinden beri bu

vazifede bulunmaktadır. Yaptığı otopsilerin mecmuu 7.000 i aşmak tadr. Kendisi üniversite profesörü olmakla beraber, aynı zamanda büyük bir âlimdir.

Doktor Gonzales, sabah saat dokuzunda doğru işine başlar, elinde bir bıçakla saatlerce cesetler üzerinde uğraşır.

Tam bir otonsi yapmak onun için bir buçuk saatlik bir iştir. Günde on, on iki tane kadar iş çıkarabilir. Otopsiye kafadan başlar. Kafatası çıkarılır ve beyin muayeneden geçer.

Onu müteakip boğazdan başlayarak abdome kadar bir yarık açar, en mühim uzuvlar üzerinde müteakip tecrübeler yapılır. Bu tecrübelerden en katısını ele alalım.

Yeni dünyaya gelmiş bir çocuğun ölü mü, yoksa diri mi doğduğunu anlamak için ciğerleri suya sokulur. Gonzales aldığı neticeye göre, raporunu yazar. Cesetler sıcak ve havasız bir yerde bulundurulursa 24 saatte taaffün eder. Sisman cesetler zayıf cesetlerden daha çabuk bozulur. Sarhoş bir halde ölenler ise katilen dayanamazlar, bir iki saat içinde kokudan yanlarına bile yaklaşamaz. Cesetler buzlu dolaplar içinde muhafaza edilir. İşleri bittikten sonra çam ağacından yapılmış bir tabutla mezara götürülürler.

Dr. Moris, bir ölü karşısında korkudan bayılan bir çocuğu gördüğü vakit, "bir ceset kadar zarsız bir şey tasavvur olunamaz!" demıştır. Halbuki doktor bunda haklı değildir. Bir cesette, kolera bakterileri, difteri ve daha bir çok hastalık yapan mikroplar mevcuttur. Lâkin Dr. Gonzales bunlardan korkmaz. Ölüne kolmuş ceset getirildiği vakit maske ile çalışır.

Doktor Gonzalesin bulunduğu müessesenin senelik bütçesi 170.000 dolardır. (Bizim paramızla 212 bin beş yüz lira). Nebraska belediyesi bu bütçeyi seve seve verir, zira bu müesseselerinden biridir.

Hikâye

Pişman nişanlı

Nakleden: L. L.

Çok defa evliler evlendiklerine pişman olurlar. Fakat bazan nişanlıların da pişman oldukları vaki dir. Evlilik hayatının iyi ve fena taraflarını daha tatmamış bulunduklarına bakarak biraz garip görünür. Arkadaşım Hamdi bundan iki sene evvel Ayten'i sevmiş, altı ay evvel nişanlanmış, bir ay evvel de pişman olmuştu. Bana:

— Mithiş bir enayilik yaptım.
— Neden enayilik?
— Ayten'i sevmediğimi şimdi anlıyorum. Aldandım. İnsan, sevmediği bir kadınla yaşayabilir mi?

— Şimdi ne yapmayı düşünüyorsun?
— Bilmem. Nişanımı bozmak ka bil olsa..

— İyi ya, git kendisine söyle. İsrar edeceğini ummam. Ayten mağrur bir kız.

— Evet onu takdir ediyorum. Bu sebeble onu rencide etmek, terk edilmiş bir kadın gibi üzülp kederlenmesine sebep olmak istemem.

Eh, o kadar da insafsız değilim. — Peki, nasıl ayrılmak isterdin?
— Öyle bir çare ki nişanı o boz mak istesin. Böylece beni terkeden olur. Hem liyakat ve gururunu kırtarmış ve hem de arzusunu yerine getirmiş olur.

— Bu biraz güç, Hamdiciğim!
— Farkındayım. Ben de onun için ne zamandır bunu düşününmekteyim. Bir çıkar yol bulmaya çalışıyorum, lâkin beceremiyorum.

Arkadaşım Hamdiyi çok seviyordum. Binaenaleyh hayatının bu müşkül anında kendisine yardım etmediğim icap ettiğini düşündüm. Diğer taraftan ben de aklılı bir adamım, bir kâşif zekâyâ sahibim ve böyle diplomatik işlerle uğraşmak son derece hoşuma gider.

— Hamdiciğim, sen işi bana bırak, dedim, nene lazım!.. Ben başarırım! Öyle bir kurnazlık kullanacağım ki bir hafta içinde parçalarını eline almış olacağım; onlar da yüzünü görmeye cesaret edemeyecekler.

— Nasıl yapacaksın?
— Benim bir usulüm var. Fakat uğursuzluk basar ve işimiz yarıda kalır diye sana söylemeyeceğim. Sen oradan tezkereni almak istiyorsun, değil mi?

— Evet.
— Eh, istediğin olacak. Geri tarafını sen düşünme. Beni rahat bırak. Senden yalnız bir şey istiyectim. Eyden beni bir ziyafete davet etmelerine çalış.

— Bu mu yalnız? Çok kolay...
— Fakat beni dinle, o ziyafete ben gideceğim, sen bir bahane ile gelmeyeceksin, anladın mı?
— Bundan kolay var mı? Ziyafet bu pazar günü olacak. Müstakbel kaynanam yıldönümünü kutluyor. Elli yaşını bitirdi, şimdi kırk dokuzuna basacak.

Kaynananın yıldönümü ziyafetine davet edildim. Birçok arkadaş ve akrabalar da vardı. Hamdi, çok mühim bir iş için birkaç gün İstanbul'da bulunmıyacağını ve "kayım valde, ye tebriklerini yakından sunmadığıma müteessir olduğunu bildirmişti. Bu şekilde hazırladığım plân üzerinde istediğim gibi çalışabiliyordum. İki kadeh şarap içmiştim. Asgari on iki kadeh yurulamış gibi yalandan sarhoş oldum. Ayten görünüşüme aldarak:

— Bugün fazla içtiniz Osman bey, dedi.

Ben sarhoşları taklit ederek, kesik sesle:

— Dağlar kara alıskındır, dedi. Çok defa, yani, ... Hamdi ile... yarış çıkarız. Anlıyorsun ya. Eh, işte... o benden baskın çıkıyor. Aytenle annesi bir ağızdan:

— Ne dedin, ne? Hamdi içiyor mu?

— Tabii... yahu... Sizin haberi niz yok mu? Hem bardakla içmez. Okka ile boşaltır... Laf değil..

— Yok canım...
— Burada içmez mi sanki?
— Yoo! İçse bir kadeh.

— Vay çapkın vay! demek gör teriş yapıyor. Yahut ta şarabın hoşuna gitmiyor... Yalnız... kafa nı tütsüledi mi... artık ne yaptığını bilmez. Geçenlerde amcasının başını yardıktan başka süt kardeşini de balkondan aşağı atmıştı. Evet, evet. Süt kardeşini. Biz yetişmeseydik, kırcağız ahreti boyluyordu.. Alışmış ne yapmış..

Bir kadeh daha içtikten sonra devam ettim:

— Maamafih çocuğu ben gen haklı buluyorum... Unutmak için içiyor, zavallı..

Ayten:

— Neyi unutmak için?

— Büyük aşkı.. Ruhhiye..

Ah! O Ruhhiye yok mu? Çocuğu baştan çıkardı.. Ne, Ruhhiye'yi tanı mıyor musunuz? Haniya deli kanlım bütün parasını, varını yoğunu bitiren odur.. Çocukcağız suistimallere başladı. Onbeş, yirmi bir lira açığı bile çıktı. Neden hapis yatmadı diye soracakmışın. Eh, arkadaşları biraz para topladılar, meseleyi örtbas ettiler.. Ah! O Ruhhiye! Çocuğu kıskıvrak yakaladı! Lütfen bir kadeh daha!

Hamdinin müstakbel kayınpederi yanmda, şarap binliği elinde hazır bekliyordu. Ben söyledikçe o beni daha çok konuşturmak için mütemadiyen kadehimi dolduruyordu. Bereket versin şarap bana dokunmaz; sözlerimi düşünerek söylüyordum.. İşaatının tesiri müthişti. Umitsizlikten göz yaşını tutamayan Aytenin gözlerine bakıyordum. Kalkmak istediğim fakat fazla içkiden ayakta duramadığımı göstererek tekrar koltuğa düştüm. Bu defa nihai darbeyi indirdim..

— Maamafih, dedim, çocuk şimdi fena yola sapmış olduğunu anlıyarak iyi bir adam olacağını söyledi: Evet bana bizzat söyledi. Göl zel bir kız bulduğunu.. Ayten göz zel kız.. on bin lira parası var.. İki katlı bir de evi var.. Gelirim bana verecek... Hayat süreceğimi.. Hamdi iyi çocuk, doğrusu..

Ertesi gün Hamdi sevinçle bana koştu:

— Oku şunu, dedi. Bu Aytenin babası tarafmdan yazılmış bir mektuptu. Zikretmedigi bazı sebeplerden dolayı nişanı bozulmuş addettiğini bildiriyordu.

— Nasıl yaptın? diye sordu.
— Bu bir sırdir!

— Her neyse, öğrenmek istemem. Neticesi bana kâfidir. Habir katen fevkalâde bir adamdır!

On beş gün sonra Hamdiyi gördüm. Canı sıkılmıştı. Alâka ile sordum:

— Hayrola, Hamdiciğim!

— Brak, çok canna sıkıldı. Etektirik şirketinde iyi aylıklı münhal bir yer vardı. Tavsiye ile müracaat ettim. Müdür, tekrar uğramamı söyledi. İkinci defa, beni görmek istemiyor. "Maalesef, dedi, sizin için bir şey yapamam. Sarhoş, suistimalci, paraya müptelâ, akrabalarımı balkonlardan aşağı atan bir adamı şirketime alamam." Bu malumatı nereden aldığımı sordum. "Bunu nu size söyleyemem.." dedi. Zaten müthâl de yok" Şimdi beni böyle fena iftiralarla itham eden namussuz kimdir kim olduğunu arıyosum. Bir elime geçse, dakikasında boğacağım!..

Tabii, ona hakikati söyleyecektim. Kadar aptal değilim.. Ve şimdi çok rica ederim, arkadaşım Hamdiyi görürseniz sakın bir şey söylemeyiniz... olur mu? Size karşın minnettarım!

Koyopan

Çâç

7 M A R T — 1940

— 4 —

çeviren: HA-KE

GEÇEN KISIMLARIN HÜLASASI

Zengin bir tüccarın oğlu Dik Varena, kaybolan milyonlar değerinde bir taci bulmak için, And dağlarında unutulmuş ve esarengiz Koyopan şehrine gidiyor.

Bulunduğu vapurda fevkalâde güzel ve kimseye ehemmiyet vermeyen mağrur bir kız görmüştür.

Koyopanlılar mağrur insanlardır. Para için çalışmazlar, meşguliyetleri ni edebiyat, musiki teşkil eder. Dik taç peşinde olmadıkları göstermek için kendine sair süsü veriyor. Mektep sıralarında yazmış olduğu İngilizce şiirlerini beraberinde götürüyor. Çün ki taci bulmak için gelmiş olanların bir daha dönmediklerini biliyordu.

Koyopan âlimlerinden Don Diego aynı zamanda bir şairdir. Dikin gösterdiği İngilizce şiirlerden hiçbir şey anlamıyor ve kolayca aldanıyor.

Dik ispanyolca'yı mükemmel bir surette konuşmaktadır.

Hernando de Soto namında bir İspanyol kahramanın destanını yazmak istediğini söylüyor. Don Diego Hernando de Soto'ya ait vesika ve hatıraları gösteriyor.

Koyopanda, Hernando de Soto nilesinden bir tek kişi varsa o da İzleta'dır. İzleta, Dikin vapurda görmüş olduğu genç kızdı.

Diki ona takdim ediyorlar. İzleta atasına ait hatıraları göstermek için iki gün sonra onu evine davet ediyor.

Dona İzleta, Dikin maksadını anlıyor ve ona çok tehlikeli bir manevraya atılmış olduğunu söyleyerek müteakid davranmasını tavsiye ediyor.

Son İnkaların taşıdıkları bu hakiki zümrütlere görmek beş gün için duyulmuş bir zevk olacaktır. Kâfi derecede sarıh konuştum mu? Samimiyetim den şüphe ediyor musunuz?

— Hayır. Fakat ikimiz için çok mühim olan bir şey var. Bu da Taçmuhafızı kardeşliğinin el'an mevcut olmasıdır!"

İzleta bununla hayatını tehlikeye koyduğunu anlatıyordu.

Cevap verdi:

— İşte onun için bir sair kisvesi içindeyim ya?"

İzleta güldü. Cebinden ufak bir anahtar çıkarak:

— Doğrusu böyle hareket etmekle çok iyi yaptınız. Don Diego bile sair olduğunuzdan şüphe etmiyor.

Dikkat ettiniz mi? Masanın üstünde duran kitaplardan biride "Taç Kardeşliğinden" bahsediyor. Babam, sağlığında bu "Kardeşliğin" kâtibi vazifesini görüyordu.

— Ya? Kitabı geri vermek şartile okuyabilir miyim?"

İzleta ürperdi. Burun ka natları titredi. Gözleri korkudan parladı.

— Hayır, hayır. Bu ikimiz için de meşum olur. Siz buradaki vaziyeti insanları, tehlikeyi anlayamazsınız.

Sizin buraya ne maksatla gelmiş olduğunuz öğrenilirse mahvolsunuz.

Bana bakınız! Ben zayıf, bir kadımsın. Başınıza tehlike getirmemelisiniz."

— Peki." Varrens başını hafifçe eğdi. "Bana itimat edebilirsiniz."

— Bunu biliyorum. Edda dimin hatıralarını da onun

in göstereceğim. Fakat bir şartla: Şunu unutmayın ki, konuştuğumuz sözleri katilen anlamayan, fakat gözleri üzerimizden ayrılmayan iki kadın var bu odacı.

Kutudan hiç bir şey almayıcağımıza söz veriniz. İstediginiz kadar tetkik edin lâkin dediğim gibi:

Varrens fevkalâde bir hâdisle ile karşılaşacağını hissetti. Kalbi yine çarpmaya başladı.

— "Söz veriyorum" dedi.

İzleta, hareketleri ile memnun olduğunu gösteren bir hareketle masaya gitti; elindeki anahtar kutuya uydurarak kapağını açtı.

Kenara çekildi:

— Öyle ise bakınız ve size daha neler söyleyeceğimi anlrayacaksınız!"

İpek astarlı kutunun içine baktığı vakit Dik her şeyi unutmuştu.

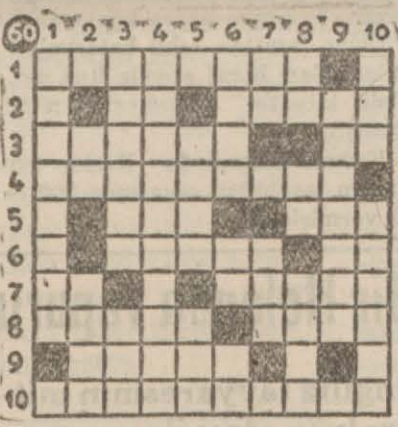
İzleta'nın söylediği sözleri İzletayı, kendisini, her şeyi unutmuştu. Gözleri kararıştı:

Kutunun içinde, onbeş santim uzunluğunda ve altı santim eninde zevkle işlenmiş bir altın parçası vardı. Üstünü yeşil taşlar, zümrütler süsli yordu.

Varrens anlamakta gecikmedi. Gördüğü şey Koyopan tacının bir parçası idi.

Dört yüz elli! Bu rakamı unutmamıştı. Amerikanın bu

Günlük bulmaca

Soldan sağa:

1 — İntihar eden Alman gemisinin ismi. 2 — Bir nota, ağaçlık. 3 — Doğruluk, bir nota. 4 — Şarkî Anadolu'da bir şehir. 5 — Bir meslek sahibi, gafak yerli. 6 — Eksiksiz, rabit edati. 7 — Karadenizde bir kasaba, hububattan bir nevi. 8 — Meşhur bir tarihçi, geminin seyir hattı. 9 — Söyleyiş. 10 — Merak verme.

Yukarıdan aşağı:

1 — Bir çalgı aleti. 2 — Rusça "Evet", yapan. 3 — İşaret, yapmak. 4 — İstikballi keşif sanatı. 5 — Çok mühim, İstanbul'un bir semti. 6 — Eczacılar kullanır, zaman, hane. 7 — Erkek, bir renk. 8 — Kundaktaki çocuklara verilen emir, bir çalgı, uyurken çıkardılan ses. 9 — Bir millet. 10 — Arapça "ben", geamet.

59 numaralı bulmacamızın halli: Soldan sağa:

1 — Arabozan, 2 — Kavakgacı, 3 — Ah, L, M, Fek, 4 — Ramazanay, 5 — Et, Yan, H, 6 — T, Kir, Ulan, 7 — Ler, A, Men, 8 — E, Ak, tar, 9 — Rol, M, Adak, 10 — N, Sagnak.

tün elmas mağazalarındaki taşların kıymeti bile bunlarla mukayese edilemezdi.

Saydı. Önünde tam yirmi iki tane zümrüt duruyordu.

Baktı, baktı, baktı... Bütün kalbi bütün benliğile bakıyordu. Gözleri önünde irili ufaklı oynayıyorlardı. Tarif olunamıyacak renkleri vardı.

Varrens, Dona İzleta'nın kendisini tetkik etmesine ehemmiyet vermiyordu bile.... Böyle anlarda, bir insanın bütün ruhu yüzündeki hatlarda belirir,

(Devamı var)

ŞEHİR TİYATROSU
Tepebaşı Dram Kısım
Akşam 20.30 da:

O KADIN

Komedi kısım: Akşam 20.30 da

Herkese Kendi Yerinde